

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

De animi imbecillitate. cap. 15.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

De animi imbecillitate. Cap. XV.

SI eum fortem esse constituimus, qui cupiditatibus dominatur, quis erit imbecillus & infirmus, nisi qui sese his in seruitutem dederit? Hæc autem seruitus multo turpior atque scelerior est, quam illa quæ fecit captiuitas, aut quam nascendi attulit conditio. Neutra enim istarum officit, quin etiam in ipsis magis liberi dominis nostris esse possimus. Maior quippe libertas est, non esse subiectum vitis, quam non esse hominis mancipium. Vere igitur imbecillus est, quem superat auaritia, vel fraudulentia, vel simulatio, vel arrogantia, vel vana gloria, vel ira, vel gula, vel luxuria, vel libido, vel inconstantia, vel timor, vel otiositas, vel eorum quæ ab ecclesia recepta sunt, incredulitas, cætera que id genus: quæ quoniam rationi naturæque repugnant, quisquis illis seruerit, non iam inter homines computandus, sed inter pecudes erit numerandus. Ratio enim propria hominis est, bestiarum autem natura id tantum sequi quod suggerit appetitus, nullumque boni ac mali discrimen habere in his quæ appetuntur. Imbecillus es igitur, si iugo premeris auaritiæ, cui seruiendo non poteris seruire deo. Non potestis (inquit) deo seruire & mammonæ, hoc est, deo & diuitiis. Syri enim diuitias mammonam appellant. Qui autem diuitias præferunt Christo, & nihil egeno porrigunt, ipso dei filio in fine iudicante audituri sunt: Esuriui, & non dedistis mihi manducare. Cuius criminis conuictus diues ille, qui se tantum pascebat, in inferno sepelitur, ut semper miser sit, quem miserorum non tetigit pietas, dum sua cupide retinet, & pecuniam magis quam Christum diligit. Imbecillus item es, quando alterum dolo seducere contendis: ab iniustitiæ enim vitio superaris, quoties alios fraude aliqua supplantare moliris. Non poterit in eo pectore habitare Christus, in quo domicilium sibi fecit dolus. Nam ipse de eiusmodi homine dixit: Vulpes foueas habent, & volucres cæli nidos, filius autem hominis non habet vbi caput suum

Matth. 6.

Matth. 8

reclinat. Non habet Christus ibi requiem, ubi stabulatur vulpinæ fraudes, & volucrum instar alte se erigētis hominis elatio. Fraudulentia autem comes est simulationis. Semper enim simulationibus utitur fraudulentus, aliud facile præferens, aliud in corde occultans. Qui licet homines fallat, deum non potest decipere. Si modestum, si pium, si castum, si denique iustum se esse finxerit, cum longe alius sit, nonne cum illis damnabitur quibus dictum est: Væ vobis scribæ & pharisæi hypocritæ, qui mundatis quod de foris est calicis & parapsidis, intus autem pleni estis rapina & immunditia. Væ vobis qui similes estis sepulcris dealbatis, quæ a foris apparent hominibus speciosa, intus vero plena sunt ossibus mortuorum & spurcitia. Quanto igitur melius id esse quod apparere vis, quam quod non es videri velle? Imbecillus quoque es, si committis ut te sibi subiiciat superbia, teque arroganter incedere cogat. Ea superatus, alijs præferri concupisces, & plus honoris quam quod mereris, tibi exhiberi postulabis. Quam rem scribis & pharisæis exprobrans dominus ait: Omnia opera sua faciunt, ut videantur ab hominibus, dilatant enim phylacteria sua, & magnificant simbrias: amant autem primos recubitus in cœnis, & primas cathedras in synagogis & salutationes in foro, & vocari ab hominibus rabbi. Ergo & inanis gloriæ cupido arrogantibus dominatur, de quibus in euangelio Iohannis dicitur. Dilexerunt gloriam hominum magis, quam gloriam dei. Statuit ergo eos diabolus supra claræ iactantiæ pinnaculum, ut quo altius ascenderint, grauius elidantur cum ceciderint. Vis nosse quam infirmi sint qui sic corruunt? non vi coacti, sed vobis delinuti sua sponte labuntur. Diabolus enim nisi imbecillior homine esset, non ei quem supra templum posuerat, dixisset, mitte te deorsum, sed ipsemet eum præcipitem dare tentasset. Quis ergo corruit, nisi qui imbecillis inimici callidæ suggestioni paret? ut non iuitus sed volens subvertat & cadat. A quo quidem casu eo difficilius exurgunt ambiosi, qui magis adulantium sibi palpatione delectantur,

Matt. 23.

Ibidem.

Iohã. 12.

Luc. 4.

Ideo in euangelio dictum est: Væ vobis cum benedixe-
 rint vobis omnes homines. Et per prophetam domi-
 nus: Popule meus, qui te beatum dicunt, ipsi te decipi-
 unt, & viam gressuum tuorum dissipant. Væ ergo illis
 qui per adulationem ita hallucinantur, vt se peccato-
 res esse non agnoscant cum laudantur. Cares præterea
 mentis fortitudine, si te iracundia occupat & furere
 compellit. Talis fuit sacerdotum ille princeps, qui cum
 audisset Iesum confitentem se a dextris dei sedere, in
 rabiem concitatus vestimenta scidit, & in clamorem p-
 rupit, blasphemum eum vocans, qui assertor erat veri-
 tatis. Neq; enim potuit quod verum erat intelligere,
 ira præpeditus, aut quod rectum est iudicare. Vt adeo
 excæcari solent, qui supra modum irascuntur. Sed ne-
 que ille fortis est habendus, qui ventri seruit, & omne
 suum studium in cibo potuq; delicatius quam vitæ ra-
 tto postulat, comparando ponit. Vt autem cognoscas
 quam perniciosam gulæ seruitus sit, de manducante &
 bibente cum ebriosis in euangelio est scriptum, qd di-
 uidet eum dominus, partemq; eius ponet cum hypocri-
 tis, vt videlicet ibi ficta crucietur abstinencia, vbi si-
 mulata torquetur sanctitas. Illic (inquit) erit fletus &
 stridor dentium, vt miserabiliter lugeant, qui in con-
 iuijs immoderate lætati sunt, & esuriendo siccis crepi-
 tent dentibus, q̄s esculentis poculentisq; resperferant
 crapulando. Atq; ideo alibi dicit, Væ vobis qui saturati
 estis, quia esurietis. Qui autem gulæ atque ventri sese in
 seruitutem dedit, idem luxuriæ libidinisque vitio fa-
 cile cedit. Ventris enim repletionem venas inflari intum-
 escereque necesse est, & inde pudenda ipsa in Venerem
 concitari, & in turpem pruritum exardescere. Quam
 autem male cum illo agitur, qui his affectibus est ad-
 dictus, prodigi filij in euangelio miserabilis testatur
 euentus. Deuorasse dicitur substantiam suam cum me-
 retricibus, & ad inopiam redactus pauisse porcos. Ete-
 nim substantiam nostram deuoramus, cum per peccā-
 tum diuinæ gratiæ lumen in nobis consumimus, atq;
 ita porcos pascimus, rem gratam faciendo immundis

Luc. 6.
Isa. 3.

Mat. 26

Matth. 24.

Luc. 6.

Luc. 15

spiritibus, q nos ad impudicitiam stimulant, & si pctō
 inqnatos viderint, gaudent. & eccare aut non tantū ope
 libidinoso scēdoque, verē etiam turpi cogitatione pos-
 sumus, dicente dño. Omnis q viderit mulierē ad con-
 cupiscendum eā, iam mōchatus est eam in corde suo.
 Hoc autem qd viris dicitur, etiam mulieres respicit,
 quia caput mulieris vir est, ita fit, vt quod capiti veti-
 tum est, nec corpori licere intelligatur, præterea imbe-
 cilli animi certissimum argumentum est, voluntas in-
 certa, nunc hoc aliud placet, proposito semper labanti
 & instabili. Quod si ille qui bene institutus perseverat
 vsque in finem, saluus erit, nonne is qui in via vitæ
 multiplex ac varius est, procul erit a salute? Profecto
 nihil prodest corrigi, vbi contingit repente depraua-
 ri. Sed cætera percurramus, cum de isto inconstantia
 vitio abunde dictum est supra. Igitur neque ille fortis
 erit, qui timore perterritus delinquit, & dum vel rege
 suarum vel corporis detrimentum, vel vitæ periculū
 cauet, deum offendere non veretur. Timuit Pilatus Ce-
 sarem, quando Christum damnauit, quem confessus e-
 rat esse innocentem. Timuerunt apostoli, cum compre-
 hendi vidissent Iesum, & dum fragili vitæ metuūt, ve-
 ram deserendo fugerunt. Timuit Petrus, quando do-
 minum se nosse negauit, pro quo postea spiritus sancto
 confirmatus mori non timuit. Infirmi etiam atque ab-
 iecti animi indicium est otiositas. Nonnulli quippe vir-
 tutis operibus ideo exerceri nolunt, quia verentur ne
 labori succumbant, maluntque ignauo otio torpescere,
 quam vllam religiosæ vitæ fatigationem subire. Hi
 sunt palmites illi infructuosi, a vera vitæ abscinden-
 di, & cum nullum sanctæ actionis humorem ha-
 bentes exaruerint, mittendi in ignem vt ardeant. Tem-
 pus enim ad bene agendum datum, nihil agendo con-
 sumpserunt, defoderuntque in terra talentum, a do-
 mino ideo commodatum, vt rediens exigat illud cum
 scēnore. Et si hac lege talentum istud accipimus, quo
 modo restituemus, si lucri nihil fecerimus? Postre-
 mo qui animo imbecillo est, ne fidelis quidem esse

Mat. 5.

Luc. 21
Marc. 14.

Ioh. 15.

Marc. 4.

poterit. Semper enim dubius pendet, & dum errare metuit, errat, diuersarum gentium diuersas considerat sectas, & cui earum adhærendum sit, incertus fluctuat. Cum nulla vereor credibiliorque religio sit, quam quæ deo autore tradita est hominibus. Istos vero qui adhuc in ambiguo versantes nihil affirmare audent, pusilli animi esse declarat ipse dominus, qui discipulis tempestatem formidantibus. Quid (inquit) timidi estis, necdum habetis fidem? De talibus alibi ait. Ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt. Ac ne plura enumerando longius protrahatur oratio, cuiusque vitia dominantur, imbecillus & infirmus est. Fortis autem inuictus, cui adest virtus, quem non deserit ratio, qua ipse suam voluntatem a seculi voluptatibus auersam, ad ea quæ cælo digna sunt, dirigit, & ad æterna properans, ea quæ temporalia sunt, constanti atque erecto animo contemnit.

¶ De contemptu gloriæ. Ca. XVI.

Matth. 8.
Luc. 5.

Mar. 9

Quod si in fortibus censerî cupimus, propter iam dicta, hominum rumusculos & famæ mundanæ blandimenta ne aucupemur. Si quid bene feceris, notum esse ei sat est, qui fidelium hominum benefacta, æternæ beatitudinis mercede compensat. Inanem autem gloriâ semp fugiendâ esse saluator noster & exemplo monstrauit, & preceptis docuit. Descendens de monte, leproso mundato iniunxit ne cui diceret, in hoc instruens oportere nos quidem beneficos esse erga proximum, & tamen laudationes hominum non querere. Duobus quoque cæcis, cum redintegratis oculis visum eis contulisset, comminatur dicitur, ut cauerent ne quis sciat, quamuis euangelista subiungens dicat. Illi autem exeuntes (in domo enim sanati fuerant) diffamauerunt eum in tota terra illa. Ex quo discimus, beneficia quæ contulimus, tacere quidem, quæ autem recepimus, prædicare, ut in altero ostentatio, in altero vitetur ingratitude. Idcirco cæci isti post acceptam sanitatem, ne iussi quidem silentium tenere potuerunt, neque tamen ob hoc reprehenduntur, quia & dominus